

HIGHER SOCIAL CLASS PREDICTS INCREASED UNETHICAL BEHAVIOR

PSY117 STATISTICKÁ ANALÝZA DAT

Nikol Sikorová

439539

Mediální studia a žurnalistika - Psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D.

Datum odevzdání: 1.5. 2016

Fakulta sociálních studií MU, 2015/2016

Článek

Článek „Bohatší lidé častěji podvádí, zjistili psychologové“ čtenáře informuje o tom, jak bohatství ovlivňuje lidské rozhodování a jednání. S odkazem na závěr studie se čtenář dozvídá, že bohatší lidé častěji podváděli, porušovali pravidla, zamlčovali informace ve svůj prospěch či snědli více pamlsků. Dále byla u bohatých řidičů zmiňovaná třikrát vyšší pravděpodobnost nedání přednosti chodci na přechodu.

Výzkumná studie

Výzkum se skládal ze 7 studií. Výzkumníci využívali selfreportových a objektivních hodnocení neetického chování. Ve studiích 1 - 3 testovali, zda je vyšší společenská třída spojena s neetickým chováním (například při řízení automobilu) a jak by respondenti reagovali na hypotetické situace neetického jednání. Čtvrtá studie zjišťovala, kolik kousků cukroví sní lidé z které sociální skupiny. Ve studiích 5 - 7 výzkumníci zjišťovali, zda pozitivní postoje k chamtivosti mohou vysvětlit, proč se vyšší třídy uchylují k neetickému jednání. Ve studiích badatelé také jako nástroje měření využívali škály. Kromě toho byly zjišťovány demografické údaje včetně společenské třídy.

Celkem se výzkumu zúčastnilo 1053 respondentů, z toho 435 mužů a 618 žen. Vzorek sestával z řidičů, studentů a dospělých. Věkové rozmezí celkového vzorku bylo 15 – 82 let.

Komparace

Článek hlavní závěry studie interpretoval následovně: „Bohatší lidé s lepším společenským postavením mají větší sklon k neetickému chování, porušování pravidel a neupřímnosti, zvláště pokud to zvyšuje šance na jejich úspěch.“ Toto sdělení se potvrzuje již v abstraktu a tyto závěry dále potvrzují výsledky konkrétních studií. Bohatší řidiči s větší pravděpodobností nedají chodci na přechodu přednost ($b = 0.39$, $SE\ b = 0.19$, $P < 0.05$) než řidiči z nižších sociálních vrstev. Společenská třída pozitivně předpověděla neetické rozhodovací tendence ($b = 0.13$, $SE\ b = 0.06$, $t(103) = 2.05$, $P < 0.04$), podvádění ($b = 0.22$, $SE\ b = 0.11$, $t(181) = 1.98$, $P < 0.05$) a negativně předpověděla pravděpodobnost, že respondenti mluví pravdu ($b = -4,55$, $SE\ b = 1,90$, $t(103) = -2,39$, $p < 0,02$).

Konkrétní údaje, které byly v článku uváděny, byly následující: „Podle výzkumu je například u bohatých řidičů třikrát vyšší pravděpodobnost, že nedají na přechodu chodci přednost. Celkem jich toto pravidlo porušilo 46 procent.“ Údaj 46% lze vyčíst z grafu, jehož je možné nalézt ve výsledcích studie. 3x vyšší pravděpodobnost však výzkumníci neuvádí.

Článek dále konkrétně sděluje, že lidé s vyššími příjmy snědli 2x více cukroví než ostatní. To lze opět potvrdit z výsledků. Bohatší si vzali více cukroví ($M = 1.17$) než příslušníci nižšího stavu ($M = 0.60$), s rozdílem $d = 0.57$.

Dále článek uvádí, že tendence respondentů s vyššími příjmy podvádět při hře souvisí s jejich větším sklonem k chamtivosti. Jako významný prediktor podvodného chování se ukázala pouze proměnná postoje vůči chamtivosti ($b = 0,68$, $SE\ b = 0,27$, $t(185) = 2,50$, $P < 0,02$). Výsledky studie 7 ale zároveň ukazují, že příslušníci vyšších společenských tříd mají příznivější postoje vůči chamtivosti. Z toho vyplývá, že příznivější postoje k chamtivosti mezi členy vyšší třídy částečně vysvětlují jejich neetické tendence. Co se týče slovíčkaření, novinář postoj k chamtivosti nazývá sklonem k ní. Běžný čtenář by pravděpodobně rozdíl nepostřehl.

Co však novinář již nevzal v úvahu, bylo výchozí nastavení k chamtivosti (tzv. neutral nebo greed prime). V případě, že byli respondenti testováni na rovině greed prime, již nezáleželo na tom, ze které jsou třídy, nýbrž nižší třídy vykazovaly srovnatelnou hladinu neetického chování jako třídy vyšší. Autor tuto informaci pravděpodobně vynechal, jelikož by nekorespondovala s celkovým vyzněním článku.

Kromě těchto údajů je v článku zmíněn i počet studií a nepřesný počet respondentů (více než 1000). Neuvádí se ani počet mužů a žen ve výzkumu. Vzhledem k cílové skupině deníku ale nejsou tyto informace nepostradatelné.

Článek se nezabývá studii číslo 1, 3 a 7. Ty nemusely být novinářsky stejně zajímavé jako zbývající čtyři. Jejich absence však celkovému vyznění neškodí, jelikož i ony odkazovaly na neetické jednání bohatších.

Co autor studie zmiňuje jako důležité a autor článku již neuvádí, je interpretovat současné poznatky s ohledem na výjimky k výsledkům studie, kdy příslušníci nejvyšší vrstvy budou jednat v zájmu vyššího dobra a chování nižších vrstev bude vykazovat neetické tendence.

Ve většině textu se neuvádí, oproti komu mají bohatší vyšší pravděpodobnost neetického jednání. Absence zmínky nižších tříd je nejspíše způsobená tím, že novinář počítá, že si to čtenář domyslí.

Celkově článek jádro sdělení interpretuje věrohodně. Nejpodstatnější informace, tedy že bohatší lidé mají sklony k neetickému jednání, je čtenáři předána. Tudíž i v případě nepravdivosti číselného údaje 3x vyšší pravděpodobnost nedání přednosti chodci, u něhož není jasné, odkud hodnota pochází, by hlavní myšlenka sdělení nebyla pro běžného čtenáře ovlivněna.

Zdroje

Piff, P. K., Stancato, D. M., Côté, S., Mendoza-Denton, R., & Keltner, D. (2012). Higher social class predicts increased unethical behavior. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 109(11), 4086-4091.

Bohatší lidé častěji podvádí, zjistili psychologové. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/finance/bohatsi-lide-casteji-podvadi-zjistili-psychologove/r~i:article:735108/>

Myslím, že jste se s úkolem popasovala se ctí. Studií jste se nějak prokousala a našla rozdíly mezi studií a novinovým článkem. Co mi chybí je více zamyšlení nad tím, co si asi z těch prezentovaných statistik (správných i špatných) odnese čtenář.

Práci přijímám

SJ